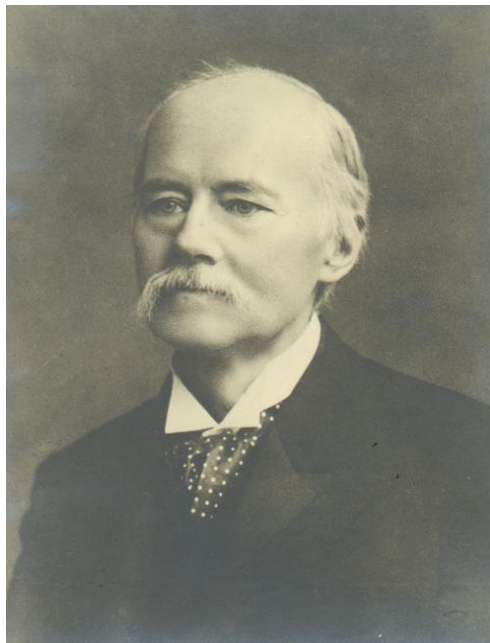

Jacobus Cornelis van Marken (1845-1906)

Marken, Jacobus Cornelis van, geb. Dordrecht 30 juli 1845, overl. Hof van Delft 8 januari 1906, zoon van Jacob Cornelis van Marken en Petronella A. van Voorthuysen.

Hij bracht zijn jeugd grotendeels door te Amsterdam, waar hij de Latijnse afdeling van het gymnasium bezocht. Hij bezocht van 1862 tot 1867 de Koninklijke Academie te Delft, in 1864 vervormd tot Polytechnische school, en verkreeg in laatstgenoemd jaar het diploma van technoloog. Hij was tot 1868 werkzaam aan de fotochemische gasfabriek te Amsterdam, en trok in dat jaar naar Hongarije, waar hij als arbeider op verschillende fabrieken werkte. In 1869 wist zijn vader van de Amsterdamse aristocratie ene som van f 150.000 bij elkaar te krijgen, waarmee een 'gistfabriek' zou worden opgericht. In datzelfde jaar stichtte hij de Ned. Gist- en Spiritusfabriek te Delft, waar volgens een voor Nederland nieuwe bereidingswijze bakkersgist werd geproduceerd. Deze onderneming werd een groot succes. Ook de Delftse Oliefabriek en de Lijmfabriek werden door hem tot bloei gebracht, evenals een coöperatieve drukkerij. De kracht van Van Marken lag vooral in zijn ondernemingsgeest en zijn organisatievermogen, terwijl hij een gelukkige hand had in de keuze van zijn medewerkers. Van Marken is vooral bekend geworden door zijn zorg voor de arbeiders in de ondernemingen. Zo stelde hij een personeelsvertegenwoordiging in, liet door winstdeling de arbeiders delen in de resultaten van de onderneming en voerde hij werktijdverkorting en vrije dagen in, lang voor deze wettelijk verplicht waren. Ook trof hij voorzieningen voor bejaarden, weduwen en wezen, bevorderde het onderwijs, goede woningbouw en coöperatie. Een personeelsblad, De Fabrieksode, opgericht in 1882, moest de band tussen arbeiders en onderneming versterken. Hij huwde 7 oktober 1869 met Agneta Wilhelmina Johanna Matthes, geb. Amsterdam 4 oktober 1847, overl. Hof van Delft 5 oktober 1909, dochter van Willem Frederik Matthes en Sara Hendrina ter Meulen.

Lit.:

- C.D. Goudappel, E.J. Marico, H.K. Nagtegaal en D. Wijbenga. Genealogische en Historische Encyclopedie van Delft, deel I (1984), blz. xx.
- Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek. (Deel 4), 948, 949, 950.

Afbeelding:

- Collectie Beeld & Geluid Delft, inv. nr. 1128.